

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **S. M.**, zast. JUDr. Milanem Hulíkem, advokátem AK Praha 1, Bolzanova 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2003, č. j. 47 Az 392/2003 – 18,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Praze (dále jen krajský soud) napadeným rozsudkem zamítl žalobu S. M. (dále jen žalobce) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen žalovaný) ze dne 29. 7. 2002 č. j. OAM-188/LE-01-P16-2001, kterým žalovaný zastavil řízení o udělení azylu podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu. Krajský soud dospěl v souladu s žalovaným k závěru, že žalobce se bez vážného důvodu opakovaně nedostavil k pohovoru, když k němu byl předvolán na den 15. 7. 2002 a poté na den 26. 7. 2002. Obě předvolání k pohovoru mu byla doručena postupem stanoveným v § 24 odst. 2 zákona o azylu, protože žalobce se v místě, kde byl hlášen k pobytu, tedy v azylovém zařízení Pobytovém středisku Bělá – Jezová nezdržoval, neboť toto zařízení 3. 7. 2002 svévolně opustil a vrátil se do něho až dne 5. 8. 2002. O žádosti žalobce jako žadatele o udělení azylu nemohl správní orgán ve věci rozhodnout. Krajský soud neshledal

na straně žalovaného pochybení, pokud řízení o udělení azylu podle ust. § 25 písm. d) zákona o azylu zastavil. Navíc krajský soud poznamenal, že ze sdělení Správy uprchlického zařízení Ministerstva vnitra, azylového zařízení, Pobytového střediska Bělá – Jezová ze dne 15. 10. 2002, které je rovněž součástí správního spisu vyplývá, že žalobce byl v roce 2002 na dlouhodobých propustkách ve dnech 23. 5. až 23. 6., 6. 8. až 6. 9., 6. 9. až 5. 10 a 8. 10 až 8. 11, nikoliv tedy v měsíci červenci, kdy byl předvolán k pohovorům.

V kasační stížnosti žalobce rozsudku krajského soudu vytýká, že jej vydal na základě chybného posouzení důkazu a neodpovídajících hypotéz a tak došlo k porušení zákona, v tomto případě správního řádu. Poukázal na ustanovení § 3 odst. 1, 2 zákona č. 71/1967 Sb. a na to, že ustanovení správního řádu týkajícího se občanů se vztahuje i na cizince, neboť podle článku 42 Listiny základních práv a svobod cizinci požívají v ČR lidských práv a svobod zaručených Listinou, pokud tato nejsou přiznána výslovně jen českým občanům. Je sice pravda, že zákon o azylu stanovuje povinnost dostavit se k pohovoru, avšak krajský soud se nedostatečně zabýval důvody, proč se žalobce k pohovoru nedostavil. Rozhodnutí v neprospěch žalobce jako žadatele o azyl nelze založit jen na tom, že jednal v rozporu s předpisy a neoznámil svůj odchod z azylového zařízení. Žalobce svůj první odchod nahlásil při svých dlouhodobých propustkách ve dnech 23. 5. až 23. 6. 2003 i s adresou svého přechodného pobytu a počítal s tím, že nemusí opakovaně uvádět tuto adresu při dalších odchodech a v tomto smyslu jednal v omylu a je mu možno vytknout pouze to, že bez přiměřených důvodů spoléhal na evidenci té adresy Ministerstvem vnitra. Z tohoto technicko – právního problému, z kterého vyplývá i určité pochybení pracovníků Ministerstva vnitra, zejména z citovaného odstavce 2 § 3 zákona č. 71/1967 Sb. kdy, jak již bylo uvedeno „mají správní orgány povinnost postupovat v řízení v úzké součinnosti s občany a dát jim vždy příležitost, aby mohli svá práva účinně hájit“. Je naprosto zřejmé, že orgány Ministerstva vnitra takovým způsobem nepostupovaly. Protože měly k dispozici z opakovaných pobytů žalobce mimo azylové zařízení jeho stejnou adresu, a to i z dalších jeho pobytů mimo azylové zařízení v dalších měsících, stačila jen minimální iniciativa orgánů Ministerstva vnitra podívat se do jeho karty, kde tato opakovaně uváděná adresa byla uvedena. Orgány Ministerstva vnitra však daly přednost vrchnostenského chápání práv a svobod zaručených Listinou a nepostupovaly v úzké součinnosti s žalobcem a nedaly mu příležitost hájit své zájmy. Ze spisu nevyplývá, že by se žalobce na předmětné adrese nezdržoval. Rozhodnutí orgánů Ministerstva vnitra a krajského soudu je v rozporu nejen se správním řádem, ale i se zásadou „contra bonos mores“, která ovládá nejen občansko - právní vztahy, ale musí být i základním vykládacím pravidlem správního práva. Napadené rozhodnutí krajského soudu je rozhodnutím, které charakterizuje rozpor mezi deklaratorním prohlášením České republiky jako právního státu v Ústavě a skutečného stavu práv a svobod uvedených v Listině. Žalobci nezbývá, než aby se dovolal známého rozhodnutí Ústavního soudu č. j. PlÚS 19/93. Orgány Ministerstva vnitra ani krajský soud v souladu s tímto rozhodnutím Ústavního soudu nepostupovaly, omezily se na restriktivní výklad zákona a z omylu žalobce, pochopitelně zcela a úplně neznajícího příslušné právní předpisy, udělaly důvod pro zamítnutí jeho žádosti o azyl, aniž by došlo k přezkoumání vlastního meritu této žádosti a jejich důvodů. Takové rozhodnutí může být sice na jedné straně „ve shodě“ s rigorózním výkladem azylového zákona, nikoliv však s jeho demokratickém duchem a základními demokratickými principy polistopadové společnosti. V kasační stížnosti uplatnil důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a domáhal se jí zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Písemností ze dne 20. 9. 2003 žalobce nevrhl přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ust. § 107 s. ř. s.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnosti není důvodná.

Žalobce v kasační stížnosti nezpochybňuje zjištění žalovaného ani krajského soudu o tom, že se nedostavil na předvolání ministerstva k pohovoru (§ 23 zák. č. 325/1999 Sb. – dále zákon o azylu) ve dnech 15. 7. 2002 a 26. 7. 2002 a nepopírá ani to, že ve dnech 3. 7. 2002 až 5. 8. 2002 opustil pobytové středisko aniž pro uplatnění svého práva na opuštění pobytového střediska postupoval podle § 82 odst. 2 zákona o azylu (žadatel o udělení azylu je povinen písemně oznámit ministerstvu opuštění tohoto střediska na dobu delší než 24 hodin. V oznámení žadatel o udělení azylu uvede adresu, kde se bude zdržovat a délku pobytu mimo pobytové středisko. Opuštění pobytového střediska na dobu delší než tři dny je žadatel o udělení azylu povinen písemně oznámit ministerstvu nejméně 24 hodin před odchodem z pobytového střediska). Žalobce však má za to, že žalovaný věděl z jeho předchozích opuštění pobytového střediska jeho adresu. Podle obsahu správního spisu byl žalobce přijat do pobytového střediska Jezová dne 21. 5. 2002, toto středisko opustil na propustku dne 23. 5. 2002 do 23. 6. 2002 s uvedením adresy T., O. 32, poté Pobytové středisko Jezová svévolně opustil 3. 7. 2002 a vrátil se do něj až 5. 8. 2002 a teprve poté měl další propustky, např. od 6. 8. 2002 do 6. 9. 2002 a další s uvedením adresy P. 5, H. – V . 10/30. Před svévolným opuštěním pobytového střediska dne 3. 7. 2002 měl žalobce pouze jedno dlouhodobé povolené opuštění střediska v době od 23. 5. 2002 do 23. 6. 2002. Představa žalobce, že tedy žalovaný měl bez dalšího předpokládat, že v době od 3. 7. 2002 se zdržuje na jím oznámené adrese pro povolení opuštění pobytového střediska v době od 23. 5. 2002 do 23. 6. 2002 není oprávněná. Tvrzení žalobce, že místo jeho pobytu v době od 3. 7. 2002 do 5. 8. 2002 bylo známo, tedy neodpovídá obsahu správního spisu. Žalobce nesplnil svoji povinnost stanovenou v § 82 odst. 2 zákona o azylu, ačkoliv dne 14. 11. 2001 byl seznámen s právy a povinnostmi účastníka řízení o udělení azylu. Žalobce byl hlášen k pobytu v Pobytovém středisku Bělá pod Bezdězem – Jezová, a protože se tam od 3. 7. 2002 až 5. 8. 2002 nezdržoval, nepodařilo se mu tedy na tuto adresu doručit předvolání k pohovoru a ministerstvo postupovalo při doručování předvolání v obou případech, tj. k pohovoru stanovenému na den 15. 7. 2002 i na den 26. 7. 2002 podle ust. § 24 odst. 2 zákona o azylu. Tomuto postupu nelze vytknout nesprávnost resp. nezákonnost. Ministerstvo postupovalo v souladu s účinným právním předpisem – zákonem a nemohlo postupovat jinak, tedy nepřihlížet k ustanovení zákona a přihlížet k tomu, že žalobce je cizinec. Všechny tyto skutečnosti bral krajský soud v napadeném rozsudku v úvahu. Se všemi jeho závěry Nejvyšší správní soud souhlasí. Důvod kasační stížnosti tvrzený žalobcem nebyl prokázán, a proto Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost jako nedůvodnou podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Protože Nejvyšší správní soud rozhodl ve věci, nepovažoval již za potřebné rozhodovat samostatně o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti ve smyslu ust. § 107 s. ř.s.

Žalovaný měl ve věci úspěch a měl by proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu ust. § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalovaný náhradu nákladů jednak nežádal a jednak mu podle obsahu spisu prokazatelné náklady nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je ve výroku tohoto rozsudku uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. 4. 2004

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu